

det krigsvidenskabelige Selskabs Diskussioner om Befæstninger. Det er ogsaa et af de Punkter, hvor man ikke kan Andet end forbaates over den Betydning, de Herrer ville tillægge, hvad de kjende af disse Diskussioner. Enhver Indvending, som der er fremsat, anser man for et Angreb paa Regjeringens Befæstningsforslag, og Enhver, der har fremsat en saadan Indvending, bliver allerede derved hævet til at være en af de mest jagtlyndige og indsigtsfulde af alle de Diskuterende. Men, mine Herrer, hvorledes skulde en Forhandling kunne finde Sted, uden at Alt, hvad der fra de forskjellige Sider kan opstilles, bliver draget ind under Forhandlingen? Tro De, at selv den mest udmærkede Befæstningsplan, Verden har fjendt, kunde diskuteres i et krigsvidenskabeligt Selskab eller overhovedet blandt Sagkyndige, uden at man vilde opstille alle mulige Indvendinger for paa den Maade at veie Alt for og imod, og dog kan den ligesuldt trods alle disse Indvendinger være den mest fuldbendte Befæstningsplan. Jeg tror ikke, at der eksisterer nogen Fæstning eller Befæstningsplan i noget Land, imod hvilken man ikke kan gjøre en og anden grundet Indvending, hentet fra de lokale Forhold, hvorunder Fæstningen er opført, eller fra et af de mange andre Momenter, der maa tages i Betragtning. Blandt disse Momenter er der et, der er overmaade vigtigt, nemlig Grændsen for de Udgifter, man er i Stand til at overkomme, og det ligger i Sagens Natur, at naar man ikke kan opnaa, hvad der maa anses for betryggende indenfor Grændserne af de Udgifter, Landet kan overkomme, skal man nøies med det, som kan gøres indenfor disse Grændser, om der end kan gøres en eller anden Indvending derimod, ikke alle Fæstninger af anden, tredje og fjerde Rang erobres i en Krig; i mange Tilfælde kan man sige, at de løse deres Opgave, skjøndt de ere af anden, tredje eller fjerde Rang, fordi Fjenden ikke finder, at der vil blive tilstrækkeligt vundet ved de store Offre af Folk og Tid, som ville gaa med til deres Erobring. Kort sagt, Indvendinger fra den Side kan jeg heller ikke tillægge nogen som helst Betydning. Med Hensyn til, hvad min ærede Ven, Følkehingsmanden for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær), oftere kom tilbage til, nemlig Tschernings Udtalelser, skal jeg sige, at jeg hører til dem, der ligesom han se op til Tscherning som en virkelig overordentlig Mand, hvis klare Blik og sjældent skarpe Forudseenhed, jeg ved mange Leiligheder har beundret; men paa den anden Side havde denne Mand sine store Svagheder. Det

var meget langt fra, at enhver Ytring af ham kunde siges at være modent overveiet. Han kastede oftere, som han i det Hele var et fyrigt Gemt, Noget ud, som han ganske vist, naar han nærmere tænkte over Ordene, naar man sagde: Vil du staa ved dit Ord og paatage dig Udførelsen, mulig vilde betænke sig ved. Jeg kan ikke Andet end slutte mig til, hvad den ærede Krigsminister har udtalt om Tschernings Ytring den Gang; den kom paa en Tid, da Danmark var Herre til Søs og altsaa Nødvendigheden af at sikke Kjøbenhavn i det Mindste ikke var saaledes til Stede som nu. Vi vide, at Tscherning havde mærkværdige Sbeer med Hensyn til Hovedstaden; han vilde egentlig have den flyttet et eller andet Sted hen; han vilde have det, som vi have indenfor Hovedstaden, og som en Befæstning skal sikke og værne om, henlagt til andre Steder; men det vil medføre uhyre Beføstninger. Det vil efter min Opfattelse, som dog kun er støttet paa et Indtryk og ikke paa nogen Beregning — men jeg er dog sikker paa, at det er rigtigt — koste meget mere end Kjøbenhavns Befæstning. Derfor kan der ikke under de forandrede Forhold, som nu ere til Stede, tillægges denne Ytring nogen Vægt. Der er endnu Et, som jeg skal henlede Opmærksomheden paa, nemlig at Tscherning paa det Allerbestemteste hævdede, at naar vi begyndte at befæste Kjøbenhavn fra Søsiden, maatte vi med Nødvendighed ogsaa komme til en Befæstning fra Landsiden, idet han sagde, hvad der jo er fuldstændig sandt, at det ikke kan hjælpe at beskytte den ene Side af en By, naar man ikke ogsaa beskytter den anden. Ganste vist ligger Søbefæstningen nærmest som den, man maa holde sig for Die, at en Fjende lettest kunde med ringe Meilighed bemægtige sig; men Resolutatet, man vil opnaa, at sikre Landet mod altfor let at blive tvunget ind i krigeriske Forhold, selv om det ønskes at undgaa det, kan ikke opnaas ved Søbefæstningen alene, men dertil maa Landbefæstningen tages med. Jeg skal ikke trætte Forsamlingen længere, da Forhandlingen allerede er bleven saa lang, men skal endnu kun henvende nogle Ord til det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein=Ledreborg) — ja han er nok ikke til Stede i Dieblikket — og jeg skal da sige, at da han indledede sit Foredrag i Gaar, hørte jeg ham med den største Fornøielse; det var mig en ligefrem Nydelse, og jeg syntes ogsaa, at jeg begyndte at kunne fordøe det, indtil han kom til Anvendelsen deraf ved hans egen Optræden; thi den Maade, hvorpaa han selv bragte de smukke venstabelige Raad, han gav os om alvorlig